

THE IMPACT OF CULTURAL DIFFERENCES ON ECONOMIC MODELS: A COMPARATIVE STUDY BETWEEN NORWAY AND GERMANY

IMPACTUL DIFERENȚELOR CULTURALE ASUPRA MODELELOR ECONOMICE: STUDIU COMPARATIV ÎNTRE NORVEGIA ȘI GERMANIA

ALEXA Adelina, studentă, specialitatea: EMREI

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,

Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: alexadelina@ase.md

Abstract: Each country defines its specificity through a unique combination of culture, mentality and values, which gives it authenticity and supports it in developing at its own rhythm and in its own way. Through this study, we aimed to analyze this issue, to point out the cultural differences between countries and the impact of the economic models applied in each country. The scientific method used is comparative analysis, based on the "COUNTRY COMPARISON TOOL", through which we identified and interpreted the way of being of the people in Norway and Germany along six cultural dimensions.

Key words: economic model, cultures, rules, business, well-being, society.

JEL CLASSIFICATION: H5, F10, H7, I3, P16.

INTRODUCERE

De-a lungul istoriei, țările au căutat mereu să progreseze, vizând organizarea statului într-un mod care să asigure o bunăstare generală și o calitate a vieții ridicată pentru cetățeni, contribuind în același timp la prosperitatea națiunii. Un factor esențial în acest proces este aplicarea modelului economic de țară corespunzător, care depinde de multiple variabile, precum poziționarea geografică, populația, valori, mentalitate, resursele disponibile și contextul socio-politic al fiecărei țări.

Scopul acestui studiu este de a sublinia modul în care țările se dezvoltă în timpul lor, datorită valorilor și normelor specifice, precum și a impactul modelelor economice aplicate în contextul lor particular. *Obiectivele* de bază propuse sunt:

- Descrierea modelelor economice de țară, drept reper fiind exemplul Norvegiei și Germaniei;
- Prezentarea profilurilor de țară a Norvegiei și Germaniei;
- Evidențierea aspectelor importante aplicate în societățile date, care au adus la nivelul înalt de dezvoltare și bunăstare a populației.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Ce este un model economic? Un model economic este o reprezentare simplificată a realității, utilizată pentru a formula și testa ipoteze despre comportamentul economic. Fiind subiectiv prin construcție, acesta reflectă diferite perspective ale economiștilor asupra realității economice. Modelele economice se împart în teoretice și empirice. Modelele teoretice analizează comportamentul economic pe baza ipotezei că agenții maximizează obiectivele sub constrângeri bine definite, oferind răspunsuri calitative la întrebări legate de informații asimetrice sau gestionarea eșecurilor pieței. Iar modelele economice empirice, au trăsături comune, permițând variabile exogene (de exemplu, cheltuieli guvernamentale, taxe sau vreme) care nu trebuie explicate de model, și variabile dependente (de exemplu, rata inflației), pe care modelul încearcă să le explice în funcție de variabilele exogene (Ouliaris, 2011). Respectiv, țările, de-a lungul timpului, au adaptat model economice potrivite, care le-au ajutat să crească pe plan economic și să îmbunătățească calitatea vieții. Drept exemplu, modelul nordic aplicat în Norvegia este bazat pe solidaritate. În modelul dat, impozitul progresiv și excesiv este

considerat cauza unei vieți decente, asigurând resursele necesare pentru bunăstarea cetățenilor. Femeile participă activ în viața economică, contribuind semnificativ la dezvoltarea societății. Cetățenii se simt protejați, ceea ce face ca revoltele sociale și politice să fie rare, iar stabilitatea socială să fie păstrată. Există un parteneriat între angajați și angajatori, iar conflictele la locul de muncă sunt evitate prin colaborare și înțelegere reciprocă. Cooperarea între sectorul privat și cel public urmărește să combine eficiența economică cu promovarea valorilor sociale esențiale, asigurând un echilibru între progresul economic și bunăstarea socială. Intervenția statului se realizează în principal prin acțiuni sociale, având rolul de protector al tuturor cetățenilor. În acest context, se conturează o relație solidă între sindicat, guvern și patronat, care sprijină armonizarea intereselor și menținerea unei economii stabile și echitabile (Corporate, 2024).

Un alt exemplu elocvent, a unei țări dezvoltate, este cel al Germaniei. Modelul economic utilizat în această țară este cunoscut sub denumirea de „Economia socială de piață”. Acest model combină economia de piață liberă cu o serie de măsuri de protecție socială și reglementări care asigură o distribuție echitabilă a resurselor și bunăstării. În cadrul acestui model, statul joacă un rol important în reglementarea pieței, asigurându-se că există concurență, dar și protecție socială pentru toți cetățenii. În schimb, în modelul german baza strategiei economice stă în limitarea politicii economice la un rol limitat. În loc să încerce să stimuleze activitatea, ea este menită să urmărească scopul stabilității, rolul statului fiind în principal de a asigura ordinea economică și socială prin care concurența să poată funcționa într-o manieră virtuoasă. Creșterea se bazează în totalitate pe competitivitatea afacerilor. Spre deosebire de modelele anglo-saxon și francez în care, într-o anumită măsură, performanța economică este în conflict cu protecția socială – este una sau alta – modelul economic german urmărește, într-un fals paradox, nu doar să reconcilieze, ci dincolo de asta – să creeze un echilibru dinamic între competitivitate și nevoia de protecție socială (Alain, & Pascale, 2012).

În această ordine de idei, succesul țărilor dezvoltate, poate fi perceput corect și cu ajutorul dimensiunilor culturale, care ne arată cu lux de amănunte comportamentul și valorile unei anumite societăți.

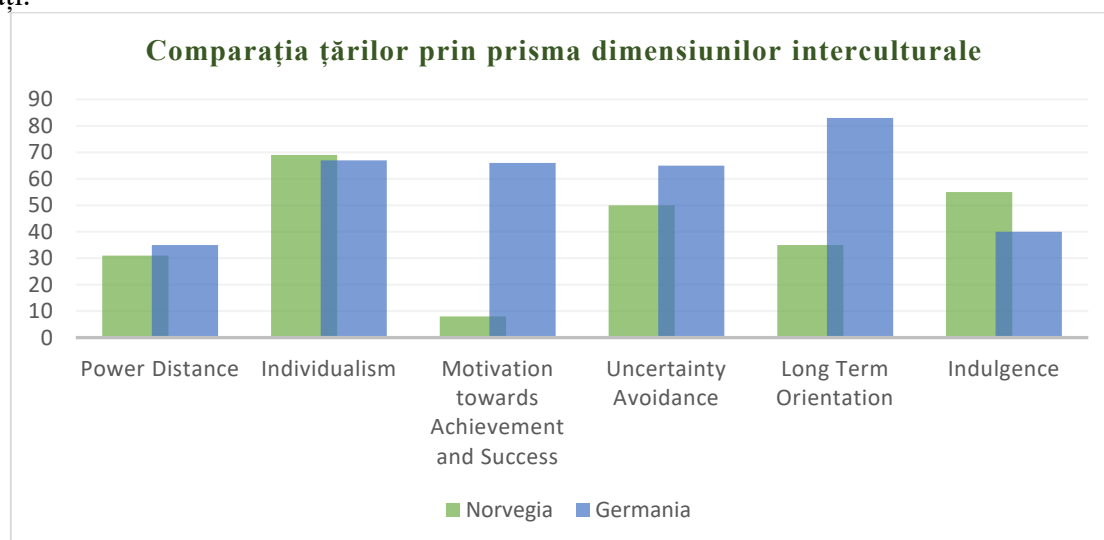

Figura 1. Analiza comparativă între Norvegia și Germania

Sursa: Hofstede, G., Country comparison tool, 2025

Tabel 1. Comparația dimensiunilor culturale în Norvegia și Germania

Dimensiunile	Norvegia	Germania
Distanța de putere	Norvegia, cu un scor de 31, promovează independența și ierarhii flexibile. Liderii sunt accesibili, sprijinind echipa prin coaching, iar comunicarea este directă, participativă și informală.	Germania (scor 35) este descentralizată, cu o clasă de mijloc puternică. Drepturile personalului sunt respectate, comunicarea este directă și participativă, iar controlul este clar. Liderii trebuie să demonstreze expertiză, iar autoritatea lor este acceptată pe baza acesteia.
Individualism	Norvegia (scor 69) este o societate individualistă, unde opiniile personale sunt importante și viața privată este respectată. Există o distincție clară între viața profesională și personală, iar mobilitatea profesională este ridicată.	Germania (scor 67) este o societate individualistă, cu familii mici și o mare importanță acordată auto-realizării personale. Loialitatea se bazează pe preferințe personale și contracte de muncă. Comunicarea este directă, iar sinceritatea este apreciată, chiar și când aceasta poate fi un adevăr dureros.
Motivația spre realizare și succes	Norvegia, cu un scor de 8, este o societate feminină axată pe cooperare, consens și solidaritate. Munca este un mijloc de trai, nu o competiție, iar liderii acționează ca susținători, luând decizii prin dialog.	Germania, cu un scor de 66, este o societate masculină axată pe performanță, statut și autosuficiență. Munca este prioritară, iar liderii sunt deciziși și asertivi, succesul fiind reflectat în realizări și bunuri materiale.
Evitarea incertitudinii	Norvegia, cu un scor de 50 la evitarea incertitudinii, are o toleranță moderată față de ambiguitate. Societatea acceptă incertitudinea fără a o percepe ca o amenințare majoră, menținând un echilibru între control și adaptabilitate.	Germania, cu un scor de 65 la evitarea incertitudinii, preferă claritatea și pregătirea minuțioasă. Cultura sa sistematică pune accent pe detalii și expertiză, asigurând decizii bine fundamentate.
Orientarea pe termen lung	Cultura norvegiană (scor 35) este normativă, punând accent pe adevărul absolut și respectul pentru tradiții. Norvegienii nu economisesc mult pentru viitor și se concentrează pe rezultate rapide, având o gândire mai rigidă.	Germania (scor 83) este o societate pragmatică, unde adevărul depinde de context, situație și timp. Germanii sunt flexibili în adaptarea tradițiilor și au o mare tendință de a economisi și investi. Ei pun accent pe perseverență și economisire pentru a obține rezultate pe termen lung.
Indulgență	Norvegia, cu un scor de 55, are o cultură echilibrată între auto-control și satisfacerea dorințelor, promovând moderația și armonia.	Germania, cu un scor de 40, are o cultură restricționată, caracterizată prin cinism, pesimism și un accent redus pe timpul liber și satisfacerea dorințelor.

Sursa: Hofstede, G., Country comparison tool, 2025

Analizând tabelul de mai sus, observăm că Norvegia și Germania, deși sunt două țări dezvoltate, se disting printr-o serie de diferențe culturale care influențează profund valorile, comportamentele și structurile sociale ale fiecărei națiuni. Aceste diferențe sunt vizibile în modul în care este percepută autoritatea, în raportarea la individualism, în concepția asupra succesului și muncii, dar și în atitudinea față de incertitudine.

Norvegia promovează egalitatea și accesibilitatea, iar ierarhiile sunt flexibile, fiind văzute mai degrabă ca un mijloc de organizare comodă decât ca o structură rigidă de control. Liderii nu sunt percepuți ca autorități supreme, ci ca mentori și susținători ai echipei, iar comunicarea se desfășoară

într-un mod informal și participativ, ceea ce creează un climat deschis și relaxat. În schimb, Germania, deși descentralizată, păstrează un respect profund pentru ierarhii, acestea fiind bazate în special pe competență și expertiză. Autoritatea este acceptată atâta timp cât este fundamentată pe cunoștințe și rezultate, iar comunicarea, deși directă și participativă, pune un accent mai mare pe control și organizare. Din punct de vedere al individualismului, ambele țări pun preț pe auto-realizare și respect pentru viața privată, iar comunicarea este sinceră și directă. Germania pune accent pe loialitatea față de contractele de muncă și realizările individuale, iar succesul este legat de performanțele profesionale și statutul social. În Norvegia, însă, se pune mai mult accent pe cooperare și armonie socială, iar succesul este definit prin echilibrul între viața profesională și personală, nu prin realizările materiale (Pîrlog, 2021).

Diferențele sunt și mai evidente atunci când analizăm motivația spre realizare și succes. Norvegia este o societate caracterizată prin valori feminine, unde accentul cade pe consens și cooperare, iar munca este privită ca un mijloc de a asigura un trai decent, nu ca un scop în sine. Liderii sunt mai degrabă ghizi și facilitatori, iar deciziile sunt luate prin dialog și consultare. În contrast, Germania se încadrează într-o cultură masculină, unde performanța și realizările individuale sunt prioritare. Munca este un element esențial al identității personale, iar statutul profesional are un rol semnificativ. Liderii sunt mai decisiși și asertivi, iar luarea deciziilor este mai rapidă și orientată spre rezultate concrete.

Un alt aspect care diferențiază cele două țări este raportarea la incertitudine. Norvegia are un nivel moderat de evitare a incertitudinii, fiind mai deschisă la schimbare și ambiguitate, ceea ce se reflectă în flexibilitatea relațiilor și structurilor sociale și economice. În schimb, Germania evită incertitudinea prin planificare riguroasă, structură și predictibilitate, preferând siguranța și evitarea riscurilor prin organizare detaliată (Pîrlog, 2021).

Deși ambele state sunt dezvoltate, Norvegia se remarcă printr-o cultură egalitară, flexibilă și colaborativă, în care succesul personal se bazează pe echilibrul muncă-viață privată, iar autoritatea este exercitată deschis și susținător. În schimb, Germania pune accent pe ierarhii bazate pe expertiză, performanță și organizare riguroasă, într-o societate unde claritatea și eficiența sunt esențiale. Aceste diferențe culturale influențează relațiile interumane și structura organizațiilor, economiei și sistemelor sociale în fiecare țară.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Analizând în ansamblu cele expuse anterior, putem trage următoarele concluzii: 1. Modelele economice aplicate în Norvegia și Germania, adaptate specificului cultural și contextului lor social, au contribuit semnificativ la dezvoltarea economică și prosperitatea națiunilor. Norvegia, cu un model bazat pe solidaritate și protecție socială, și Germania, cu economia socială de piață, au reușit să obțină o poziție de top în rândul țărilor cu un nivel ridicat de bunăstare. 2. Deși Norvegia și Germania aplică modele economice diferite, ambele au reușit să creeze condiții favorabile dezvoltării economice și sociale, ceea ce le-a adus poziții competitive în clasamentele globale ale bunăstării. Modelele lor reflectă adaptarea eficientă la contextul istoric și social al fiecărei țări, ceea ce a asigurat prosperitatea pe termen lung. 3. Diferențele culturale dintre Norvegia și Germania sunt esențiale în modelarea economiilor lor. Norvegia promovează egalitatea și cooperarea, în timp ce Germania pune accent pe performanță și individualism, ceea ce influențează modul în care fiecare țară dezvoltă politici economice și interacționează în cadrul societății. Aceste valori fundamentale au un impact semnificativ asupra prosperității fiecărei națiuni.

REFERINȚE:

1. Alain, F. & Pascale, J. (2012). *The German Economic Model : A strategy for Europe* . <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/237-the-german-economic-model-a-strategy-for-europe>.
2. Corporate F. I. (2024). *Nordic Mode*: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/nordic-model/#:~:text=The%20Nordic%20model%20combines%20free,healthcare%2C%20and%20guaranteed%20pension%20payments>.

3. Hofstede, G. (2025). *Country comparison tool* . <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool> . Accesat 22 martie 2025.
4. Ouliaris S. (2011). *What Are Economic Models?* <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2011/06/basics.htm> Accesat 20 martie 2025.
5. Pîrlog, A. (2021). *Cross-cultural Analysis of Main Economic Partners of the Republic of Moldova*. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/165-181_0.pdf.

Coordonator științific: PIRLOG Angela, dr., conf.univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu – Bodoni 61
E-mail: angela.pirlog@ase.md